

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2018. év június hó 7. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A vesztegetés elfogadásának büntette miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Balassagyarmati Törvényszék 2017. év szeptember hó 26. napján kelt 4.B.93/2017/9. számú ítéletét **helybenhagyja.**

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Balassagyarmati Törvényszék a 2017. szeptember hó 26. napján kelt 4.B. 93/2017/9. számú ítéletével a vádlottat vesztegetés elfogadásának büntette (Btk. 291.§ (1) bekezdése) miatt emelt vád alól felmentette. Az eljárás során felmerült bűnügyi költséget az államra terhelte. Rögzítette, hogy a megállapított tények alapján a vádlott megvalósította a vád tárgyát képező bűncselekményt, de nem lehet arra a következtetésre jutni, hogy a megbízhatósági vizsgálat keretében elkövetett és a hatóság által feltárt korrupciós cselekmény miatt a közélet, a gazdasági és társadalmi kapcsolatok tisztasága ténylegesen sérült volna. A társadalomra veszélyesség hiányzik, ezért a vád tárgyává tett cselekmény nem bűncselekmény. Hivatkozta a Kúria Bhar.I. 520/2013/3. számú eseti döntését, az ott írt jogesetben írtakat elfogadva analóg módon arra a következtetésre jutott, hogy a vádlott – noha kétségtelenül megvalósította a terhére rótt bűncselekmény törvényi tényállásában írtakat – mesterségesen létrehozott élethelyzetben tette azt, így nincs szó arról, hogy korrupciós cselekménye folytán tényleges jogsértés maradt feltáratlanul, avagy ténylegesen jogsértő személlyel szemben maradt el a rendőri intézkedés.

Az ítélet ellen az ügyész jelentett be fellebbezését a felmentés miatt, bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása végett.

Fellebbezése írásbeli indokolásában kifejtette, hogy a törvényszék bár meghivatkozta a Kúria döntését, konkrétan nem tért ki arra, hogy a társadalomra veszélyesség hiányát milyen okból állapította meg. Utalt arra, hogy a Kúria nem a megbízhatósági vizsgálat létjogosultságát kérdőjelezte meg döntésében, és nem is általános érvennyel mondta ki a megbízhatósági vizsgálat keretében elkövetett hivatali vesztegetés elfogadásának társadalomra veszélyességének hiányát. A törvényszék nem elemezte a teljes döntést, ezért téves következtetésre jutott. Kifejtette, hogy a vizsgálatban közreműködő hivatásos védelmi tiszt jogszabályi keretek közt járt el, nem lépte túl a végrehajtási tervben foglaltakat, a csapdapénz alkalmazása szintén megjelölésre került a végrehajtási tervben. A törvényszék által hivatkozott kúriai döntésben foglalt egyedi ügytől eltérően a tárgyalótiszt nem gyakorolt nyomást a vádlottra, nem ösztönözte kitartóan, a kapcsolat során a

vádlott döntési szabadsága mindvégig biztosítva volt. A vádlott a vád tárgyát képező bűncselekmény valamennyi tényállási elemét megvalósította, a megállapított tényekből a törvényszék helytelen következtetést vont le, amikor társadalomra veszélyesség hiányában felmentette.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF. 102/2018/1. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Álláspontja szerint ügyfelderítési kötelezettségének a törvényszék eleget tett, helytálló tényállást állapított meg, ugyanakkor tévedett, amikor a cselekmény társadalomra veszélyességének hiányát megállapította. A védett jogtárgy sérült, amikor a NAV munkatársaként a vádlott a jogtalan előny ígéretét elfogadva, majd a vesztegetési pénzt átvéve arra hivatkozott, hogy adótitoknak minősülő adatokat szolgáltat ki a feddésben eljáró tárgyalótisztnek. Kifejtette, hogy a Kúria meghivatkozott döntésében utalt olyan ügyekre is, ahol megállapításra került a megbízhatósági vizsgálat keretében elkövetett bűncselekmények esetében a vádlott büntetőjogi felelőssége.

Hivatkozott a fellebbviteli főügyészség arra is, hogy amennyiben a törvényhozó a megbízhatósági vizsgálat alaprendeltetésének meghatározásakor a vizsgálat büntetőkódexbe ütköző eredményét nem kívánta volna büntető anyagi jogilag szankcionálni, és a vizsgálaton elbukott személy cselekvőségét nem tekintette volna társadalomra veszélyesnek, akkor feljelentési kötelezettséget nem írt volna elő, csupán munkajogi következményt fűzött volna a feltártakhoz. Ezen okfejtés alapján kérte a vádlott bűnösségének megállapítását a vád tárgyává tett bűncselekményben. Javára kérte értékelni kisebb súllyal büntetlen előéletét, mert az a munkakör betöltéséhez elengedhetetlen volt, súlyosító körülményként utalt a hasonló jellegű cselekmények elszaporodottságára. Indítványozta börtön fokozatú szabadságvesztés kiszabását, melynek próbaidőre felfüggesztésére látott lehetőséget, a vádlott által átvett 100.000 forint összegre vagyonelkobzás alkalmazását. Kérte annak kimondását, hogy a vádlott legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részének letöltése után bocsátható feltételes szabadságra esetleges végrehajtás esetén. A vádlott bűnügyi költség megfizetésére kötelezését is indítványozta.

A kitűzött nyilvános ülésen a vádlott ártatlannak vallotta magát.

Az ügyész perbeszédében az átiratban foglaltakat maradéktalanul fenntartotta. Hivatkozott további kúriai határozatokra, amelyekben megbízhatósági vizsgálat keretében elkövetett bűncselekmények esetén a Kúria a vádlott büntetőjogi felelősségét megállapította. (Bhar. I.1826/2017/7. számú határozat, Bhar.I.1857/2017/6. számú határozat)

A vádlott védője az ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokainál fogva. A védő a vizsgáló tisztet agent provocateur-nek minősítette, a hatósági provokáció fogalmára hivatkozott, amikor a bűncselekmény hiányában történő felmentés helytállóságát taglalta.

Az ítélet tábla a törvényszék ítéletét a Be. 348.§ (1) bekezdésében írtak szerint nyilvános ülés keretében eljárva a felülbírálat tárgyát képező ítéletet az azt megelőző eljárással együtt felülbírált.

Megállapította, hogy a törvényszék az eljárási szabályokat megtartotta. A bizonyítási eljárás során ugyan nem tartotta szükségesnek a tényállás tisztázásához a megbízhatósági vizsgálat során alkalmazott végrehajtási terv és további adatok megismerését, ugyanakkor tény az is, hogy a vádat emelő és képviselő ügyész sem ítélte azt szükségesnek a vád eredményes képviseletéhez, bár többször hivatkozta, hogy a megbízhatósági vizsgálat lefolytatása a végrehajtási tervben foglaltaknak minden tekintetben megfelelt.

A Be. 75.§ (1) bekezdése szerint a bizonyítás azokra a tényekre terjed ki, amelyek a büntető és a büntető eljárási szabályok alkalmazásában jelentősek. A bizonyítás során a tényállás alapos és hiánytalan, a valóságnak megfelelő tisztázására kell törekedni, azonban ha az ügyész nem indítványozza, a bíróság nem köteles a vádat alátámasztó bizonyítási eszközök beszerzésére és megvizsgálására.

A másodfokú eljárásban bizonyítás felvehető, ahol ugyancsak e szabály irányadó. Az elsőfokú eljárásban a vádlottra legkedvezőbb döntés, bűncselekmény hiányában felmentő ítélet született, mely a másodfokú eljárásban kedvezőbb már nem lehet, a beszerzendő végrehajtási terv a vádat alátámasztó bizonyítéknak minősülne. Amennyiben a bíróság azt a jelenleg rendelkezésre álló adatok ismeretében beszerezné, a vádlottat terhelő bizonyíték beszerzése iránt intézkedne hivatalból, mely a funkciómegosztás elvét, a vádlott pártatlan ítélkezéshez való jogát is sértené.

Bár a fentebb hivatkozottak szerint az ügyészség képviselői többször hivatkoztak arra, hogy a megbízhatósági vizsgálat a végrehajtási tervnek megfelelően történt, e tény a rendelkezésre álló bizonyítékokból nem állapítható meg, mi több, a rendelkezésre álló adatok ellentmondást is hordoznak.

Mindezért a másodfokú bíróságnak elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a megbízhatósági vizsgálat keretében beszerzett bizonyítékok törvényesen beszerzett bizonyítékok-e, azok törvényesen felhasználhatóak-e, avagy azokat a bizonyítékok közül ki kell rekeszteni a Be. 78.§ (4) bekezdése alkalmazásával.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. 7/A. § (1) bekezdése szerint a megbízhatósági vizsgálat célja annak megállapítása, hogy az azzal érintett eleget tesz-e a jogszabályban írt hivatali kötelezettségének. Ennek megállapítása érdekében a megbízhatósági vizsgálatot végző szerv a munkakör ellátása során a valóságban is előforduló vagy feltételezhető élethelyzetet hoz mesterségesen létre.

A (2) bekezdés szerint a vizsgálatot a belső bűnmegelőzési és bünfelderítési feladatokat ellátó szerv vezetője határozattal rendeli el. A vizsgálat elrendeléséről és befejezéséről - az arra vonatkozó határozat, valamint elrendelés esetén a részletes terv megküldésével – az ügyészt haladéktalanul tájékoztatni kell. A határozat és a részletes terv alapján az ügyész a vizsgálat elrendelését 2 napon belül jóváhagyja, vagy megtagadja.

A (2a) bekezdés szerint a megbízhatósági vizsgálat befejezéséről szóló határozat kézhezvételétől számított 8 napon belül az ügyész megvizsgálja annak törvényességét, majd visszaküldi az elrendelő szervnek. Jogszabálysértés megállapítása esetén indokolt határozatával új határozat hozatalára utasítja a vizsgálatot folytató szervet, ha pedig azt állapítja meg, hogy a vizsgálat lefolytatására a tervtől eltérően került sor, felelősségre vonást is kezdeményez.

A (4) bekezdés szerint a vizsgálat tartama nem haladhatja meg a 15 napot, a végzett tevékenységet dokumentálni kell.

A 7/B. § (2) bekezdése rögzíti, hogy a vizsgálatot végző milyen szabálysértéseket követhet el, és milyen bűncselekményeket követhet el, ehelyütt felsorolásra kerül a magánlaksértés, a minősített adattal visszaélés, a hamis vád, a hatóság félrevezetése, a hivatali visszaélés, az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás, a szerzői vagy ahhoz kapcsolódó jogok megsértése, a készpénz-helyettesítő eszköz hamisítása, az ezzel történő visszaélés, a , hamisításának elősegítése, a versenytárs utánzása, a korrupciós bűncselekmények, a közbizalom elleni bűncselekmények és a költségvetést károsító cselekmények.

A (3) bekezdése szerint a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési szerv megbízhatósági vizsgálatot végző tagja technikai eszközökkel titokban rögzítheti az ügyész által jóváhagyott végrehajtási tervben szereplő mesterségesen létrehozott helyszínen, a védett szervek hivatali helyiségeiben, gépjárművein történeteket, stb.

A (4) bekezdés szerint a rögzítést haladéktalanul meg kell szüntetni, ha a célját elérte vagy az ügyész által jóváhagyott végrehajtási tervben a mesterséges élethelyzet végrehajtására meghatározott határidő lejárt.

A 7/C. § (1) bekezdés alapján ha bűncselekmény gyanújára utaló adat merül fel, a vizsgálat befejezését követően haladéktalanul meg kell tenni a feljelentést a hatáskörrel rendelkező szervnél.

A 293/2010.(XII.22.) Korm. rendelet 11.§-a tartalmazza a végrehajtásról szóló részletes terv tartalmi követelményeit. Eszerint meg kell jelölni a vizsgálattal érintett nevét, beosztását, munkakörét, a vizsgálat indokát, az alkalmazni kívánt módszer részletes leírását, a kialakítani tervezett élethelyzet leírását a tényállás és helyszín részletes bemutatásával, a vizsgálat tervezett helyét, időpontját, a vizsgálatot végzők nevét, rendfokozatát, részletes feladataikat, a végrehajtás dokumentálásának módját, stb.

A (2) bekezdés szerint ha a vizsgálat során alkalmazott módszerként a vizsgálatot végző személy szabálysértést vagy bűncselekmény elkövetését tervezi, akkor a részletes terv tartalmazza annak indokát és a magatartás részletes leírását.

A (3) bekezdés alapján ha technikai eszközzel történő rögzítésre kerül sor, akkor a részletes tervnek tartalmaznia kell a rögzítésre vonatkozó utalást, a helyszín vagy jármű leírását, körülhatárolását vagy pontos megjelölését.

Az (5) bekezdés szerint a rögzített adat kísérőjegyzékének tartalmaznia kell az ügyirat számát, a vizsgálat célját, az érintett nevét, a helyszín és időpont megjelölését.

A 12.§ szerint az élethelyzetnek olyannak kell lennie, hogy az a vizsgálattal érintett személy intézkedési, eljárási kötelezettségét vonja maga után, Ugyanakkor ezen élethelyzet nem korlátozhatja a vizsgált személy döntési szabadságát, az intézkedés módjának, az eljárás rendjének meghatározásában.

A felhívott jogszabályokból megállapíthatóan a megbízhatósági vizsgálat garanciális szabályai jól körülhatároltak, éppen a mesterségesen létrehozott élethelyzet miatt, hiszen a civil életben alapvető jogok sérelméről van szó.

Kétségtelen, hogy a törvényhozó az ügyészi jóváhagyást, és az ügyész általi törvényesség vizsgálatot, mint garanciát is beépítette a folyamatba, mely nem jelenti, hogy később a bíróság nem ismerheti meg a szükséges iratanyagot, és csupán az ügyész elmondására hagyatkozna atekintetben, hogy a megbízhatósági vizsgálat a részletes, ügyész által jóváhagyott végrehajtási tervnek megfelelően történt-e.

A törvényszék ítéletet indokolásában felsorolta azon okirati bizonyítékokat, amelyek rendelkezésére álltak, melyeket a személyi bizonyítékokkal egybevetve, a bizonyítékokat részletesen elemezve és értékelve elégségesnek ítélt meg ahhoz, hogy a vádlottra terhelő tényállást állapítson meg.

Az iratanyagban fellelhető a megbízhatósági vizsgálat elrendeléséről szóló határozat, melyen meg nem állapítható nevű ügyész aláírását is tartalmazza, (nyom. iratok 6. oldal) vélhetően az aláírás az elrendelés ügyész általi jóváhagyása, mellyel azt igazolja, hogy a megbízhatósági vizsgálat feltételei a vádlottal szemben fennállanak.

Befűzésre került a 200.000 forint csapdapénz vizsgálatot végző részére átadásáról szóló jegyzőkönyv, mely a megszövegezés szerint a végrehajtási tervben foglaltak szerinti. A tárgyalótiszt mint átvevő aláírása olvashatatlan, nem derül ki a tárgyalótiszt személye.

Megtalálhatók az iratanyagban a tárgyalótiszt és a vádlott megbízhatósági vizsgálat keretében rögzített beszélgetéseinek kivonatai, a lefoglalásról szóló jegyzőkönyv, bűnjeljegyzék, fényképfelvételek, a vádlott munkaköri leírása, kinevezési okiratai, mint okirati bizonyítékok a felsorolt és elemzett személyi bizonyítékokon felül.

A bizonyítékok között ugyanakkor nem található a részletes ügyész által jóváhagyott végrehajtási terv, hiányzik az alkalmazni kívánt módszer részletes leírása, a kialakítani kívánt élethelyzet leírása, a tényállás, helyszínek részletes bemutatása, a végzett tevékenység teljes dokumentációja. Nem ismerhető meg annak indoka, hogy a vizsgálatot végző személynek miért kellett korrupciós bűncselekményt elkövetnie. A technikai eszközök megjelölése ugyan megtörtént, de a helyszín, jármű leírása hiányzik. Nem követhető az ügyészi tevékenység sem a megbízhatósági vizsgálat során, mert csupán az elrendelő határozaton szerepel egy nem olvasható ügyészi aláírás, további ügyészi tevékenység az iratanyagból nem állapítható meg, nem derül ki, hogy a végrehajtási tervet jóváhagyta-e, a megbízhatósági vizsgálat befejezése után azt törvényesnek találta-e.

A Kúria a Bhar.I.1126/2017/7. számú határozatában rámutatott arra, hogy a megbízhatósági vizsgálat törvényességének vizsgálata a bizonyítási eszköz törvényes vagy jogellenes voltára is kihat.

A fenti dokumentumok hiányában nem ismerhető meg, hogy a garanciális szabályok megtartásra kerültek-e, nem lehet tudni, a vizsgálatot végzőnek mire volt engedélye, a tervtől eltért-e, arra sincs adat, hogy miért 200.000 forint csapdapénzt vett át a vizsgáló, amikor a vádlottól 100.000. forint került lefoglalásra, miért volt szükség arra, hogy a vizsgálatot végző korrupciós bűncselekményt kövessen el.

A másodfokú bíróság a hiányos iratanyagból megállapította, hogy a megbízhatósági vizsgálat elrendelése törvényes volt, ugyanakkor ezt követően vizsgálat keretében történtek törvényessége nem állapítható meg.

Az ítélet tábla megítélése szerint a megbízhatósági vizsgálat keretében ily módon dokumentáltan beszerzett bizonyítékok felhasználása ellentétes a Be. szabályaival, sérti a tisztességes eljárás követelményét, ezen túl a vádlott és védő jogait is. Nem lehet védekezni ugyanis olyan bizonyítékokkal szemben, amelynek megismerése nem volt az eljárásban biztosított.

Mindezért a másodfokú bíróság a megbízhatósági vizsgálat során beszerzett bizonyítékokat kirekesztette, mely a tényállás változását is eredményezte.

A történeti tényállást az ítélet tábla a Be. 352.§-ában írt jogkörénél fogva az alábbiak szerint módosítja, mert az a bizonyíték kirekesztése miatt megalapozatlanná vált.

Az ítélet 2. oldal 3. bekezdése 10. sorát követően rögzíti, hogy e vizsgálattal összefüggésben a vádlott átvett 100.000 forintot ismeretlen személytől. A bekezdés 11.-31. soráig írtakat a

tényállásból mellőzi. Ezt követően rögzíti, hogy a vádlott 2 Nógrád megyei székhelyű cég adatait megtekintette.

A 2. oldal utolsó 3 sorban írtakat mellőzi.

A kirekesztett bizonyítékon kívüli bizonyítékok alapján a módosított tények állapíthatók meg bírói bizonyossággal. Bizonyított tény, hogy a vádlottal szemben megbízhatósági vizsgálat indult, hogy 2 cég cégadatait megtekintette, tőle 100.000 forint lefoglalásra került. A pénzzel kapcsolatban a vádlott előadása az volt, hogy azt a lakáseladással kapcsolatos előlegként kapta az ismeretlen vásárlóként jelentkező személytől, mely megcáfolásra azért nem került, mert a vizsgálat eredménye bizonyítékként nem használható fel.

A törvényszék egyebekben a bizonyíték értékelő tevékenységének eleget tett, indokolási kötelezettségét szűkszavúan ugyan, de teljesítette.

Hiányolta az ítélet tábla azon kúriai határozatok hivatkozottal történő összevetését, amelyek a kúriai határozatban ugyancsak szerepeltek, amely esetekben a megbízhatósági vizsgálat alapján marasztalásra került sor.

Utal az ítélet tábla arra is, hogy a törvényi szabályozásból arra vonható következtetés, hogy a törvényesen lefolytatott megbízhatósági vizsgálat keretében megvalósított bűncselekmény esetében általános érvénnyel társadalomra veszélyesség hiányára hivatkozni nem lehet.

A törvényszék által hivatkozott jogesetben is rögzíti a Kúria, hogy nem a megbízhatósági vizsgálat létjogosultságát kérdőjelezte meg a felülbírált ügyben, hanem az egyedi ügy adatai alapján határozott akként, hogy a vádlott felmentése törvényes volt.

Amennyiben a vizsgálat megállapíthatóan a tervnek megfelelően történik, a garanciális szabályok betartása követhető, az eljárás az ügyész által jóváhagyott törvényes végrehajtási terv szerint zajlik, nincs semmiféle hatósági provokáció, társadalomra veszélyesség hiányára utalással bűncselekmény hiányára hivatkozás tényállásszerű magatartás esetében téves.

A védői hivatkozás miatt utal az ítélet tábla arra is, hogy a megbízhatósági vizsgálat törvényessége esetén hatósági provokációnak nem tekinthető. (Kúria Bhar. I.520/2017/3. számú határozat, Bhar. I.1857/2017/6. számú határozat)

A Be. 339. § (3) bekezdése alapján az állam a határozat jogerejének napjától számított 30 napon belül a külön jogszabályban írt mértékben megtéríti a vádlott költségét, valamint védőjének az eljárás során nem előlegezett díját és költségét.

Budapest, 2018. év június hó 7. napján

Dr. Lassó Gábor sk.
a tanács elnöke

Dr. Fatalin Judit sk.
előadó bíró

Dr. Kósa Zsuzsanna sk.
bíró

A Balassagyarmati Törvényszék 2017. szeptember hó 26. napján kelt 4.B. 93/2017/9. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2.Bf. 74/2017/10. számú végzése folytán 2018. június hó 7. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2018. június hó 7. napján

Dr. Lassó Gábor sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Hornyákné Sléder Ágnes
tisztviselő